

havde en fyldestgørende landbrugsuddannelse. Landbruget måtte også finansieres på en anden måde. Gennem fuld grundskyld måtte prisen på jorden nedbringes, og der burde gives afdragsfri, offentlige bygningslån og offentlige lån, der afdragedes, til besætning og inventar. Andelsvirksomhederne måtte udbygges og rationaliseres til lige med forskning og konsulentvirksomhed. Der måtte stiles efter nye driftsformer. Den gode jord måtte forbedres ved grundforbedring, den dårlige jord afstås til rekreative formål. På den enkelte bedrift måtte der ske en fremadskridende specialisering. Det var rimeligt, at man nu overvejede brugsstørrelsen og sammenlægningsgrænsen, og det måtte der nu ses nærmere på i udvalget. Han advarede imidlertid mod, at man bortset fra ganske særlige tilfælde gav den samme person tilladelse til at erhverve og eje mere end to landbrugsejendomme.

Bækgaard (Uafh) gav udtryk for glæde over, at lovforslaget var gået et betydeligt skridt i den retning, som hans parti havde anset for målet i jordlovgivningen. Hans parti kunne derfor støtte lovforslagene, selv om det var et spørgsmål, om der burde være en arealgrænse for sammenlægninger. Der var sikkert ikke stor fare for, at sammenkøb af flere ejendomme ville finde sted. Det hastede med at få problemerne i forbindelse med generationsskiftet løst, ellers ville lovforslagene ikke få stor betydning.

Niels Westerby (LC) betragtede kapitalmangelen som landbrugets hovedproblem, men også andre, endnu uløste spørgsmål var af betydning for landbrugets fremtid, f. eks. effektiviseringen af forsknings- og konsulentvirksomheden og uddannelsesspørgsmålet. Landbrugslovgivningen burde være sådan, at den på længere sigt overflødiggjorde bistandsordningerne. Drøftelserne i landbokommissionen om finansieringsproblemerne måtte fremmes, men det var Niels Westerbys opfattelse, at det især var over den almindelige økonomiske politik, at der skulle gøres en indsats for, at landbruget kunne få den fornødne kapital. Han advarede i øvrigt imod, at man ensidigt lagde jordtilliggendet til grund ved vurderingen af, om et landbrug var stort eller lille. Også den investerede kapital måtte tages i betragtning. Det var vel i øvrigt vanskeligt at sige, hvilke øvre grænser der burde være for jordtilliggendet, og man skulle være forsigtig med at lægge landbruget i spændetrøje. Man burde i udvalget overveje at slette sammenlægningsgrænsen eller i hvert fald sætte den højere end 75 ha. Det var også vigtigt at passe på, at bykapitalen ikke fortrængte landmændene, og man burde overveje foranstaltninger herimod.

Ved 1. behandling behandlede lovforslagene sammen med forslag til lov om ændringer i lov om oprettelse og supplerung af mindre landbrug m. m. — statshusmandsloven — og forslag til lov om ændring i lov om opførelse af arbejderboliger på landet, og efter 1. behandling henvistes de fire lovforslag til behandling i et udvalg,